

Wstęp

W przedłożonym Państwu 14. tomie „Rocznika Przekładoznawczego” zamieściliśmy łącznie 27 tekstów, z których 22 stanowią artykuły. Wszystkie pozostałe teksty reprezentują krótsze formy wypowiedzi i wpisują się w całość rozciągłości do działu *Varia*. Spośród 22 artykułów naukowych 19 zakwalifikowaliśmy do teorii i praktyki, 3 zaś do dydaktyki przekładu. Tematyka artykułów jest zróżnicowana i obejmuje m.in. takie problemy, jak: tłumaczenie ustne, tłumaczenie audiowizualne, audiodeskrypcja, jakość przekładu, tłumaczenie medyczne, tłumaczenie poezji rockowej, parateksty, przekłady literackie w kontekście kultury. Tym razem nie chcemy ich jednak dokładniej przedstawiać, gdyż dynamika zmian spowodowanych reformą szkolnictwa wyższego oraz zakwalifikowanie naszego Uniwersytetu do sześcioletniego projektu „Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza” skłania nas zarówno do odniesienia publikowanych w niniejszym tomie tekstów do dwóch z czterech podstawowych idei, na których oparta jest koncepcja dalszego rozwoju Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, jak również do krótkiego przedstawienia zmian w Redakcji, dokonanych w ostatnim roku. Nadmienionymi ideami, co podkreśla sam Rektor w liście do pracowników, są **interdyscyplinarność i internacjonalizacja**. Pochylając się nad treścią opublikowanych w tomie artykułów, łatwo dostrzec, jak wiele z nich ma charakter interdyscyplinarny. Agnieszka Adamowicz-Pośpiech umieszcza swoją analizę przekładoznawczą w odniesieniu do wybranych polskich wariantów *Jądra ciemności* J. Konrada na gruncie kultury polskiej przełomu XX i XXI wieku. Interdyscyplinarność wynika tutaj z połączenia literaturoznawczo ukierunkowanego przekładoznawstwa z kulturoznawstwem. Z interdyscyplinarnym połączeniem bardzo podobnych obszarów mamy również do czynienia w artykule Katarzyny Działowej opisującej strategię dostosowywania przekładów powieści Marka Twaina *The adventures of Tom Sawyer* do realiów kulturowych wynikających z dokładnego określenia ich odbiorcy. Innego rodzaju dopa-

sowywaniem tłumaczenia do realiów kulturowych jest również rozwiązywanie problemów przekładu wulgaryzmów – zagadnienie to poruszyła Justyna Fudala. Kolejnym przykładem interdyscyplinarności jest połączenie refleksji filozoficzno-literaturoznawczej i przekładoznawczej widoczne w tekście Patrycji Bobowskiej-Nastarzewskiej: autorka podkreśliła znaczenie hermeneutyki w badaniach nad przekładem. Anna Bączkowska w swoim artykule *Apelatywne formy adresatywne w polskim nieprofesjonalnym tłumaczeniu komedii romantycznej „What Women Want”* łączy językoznawstwo (a ściślej mówiąc pragmatykę) z przekładoznawstwem. Również refleksja Małgorzaty Jokiel zakotwiczona jest między dwoma obszarami – należąca do filozofii estetyką i lingwistyką, przy czym autorka wpisuje w tak określone ramy jedną z koncepcji ewaluacji jakości tłumaczenia. Ponieważ punktem wyjścia jej rozważań jest perspektywa historyczna oraz ewolucja kultury translacji w Polsce od lat 20. XX wieku aż po czasy współczesne, przedstawiona analiza paradygmatu w odniesieniu do roli i znaczenia przekładu literackiego mieści w sobie również aspekty kulturowo-historyczne. Kolejnym przykładem podejścia interdyscyplinarnego jest artykuł Emilii Kubickiej. Badaczka łączy aspekty gramatyki kontrastywnej polsko-niemieckiej oraz leksykografii z przekładoznawstwem, a jej postulaty natury leksykograficznej w odniesieniu do zmian opisów słownikowych mają służyć praktyce przekładu. Także w artykule Amalii Bosch Benitez odnajdą Państwo skuteczne zastosowanie pojęć psycholingwistyki czy też kognitywistyki w badaniach nad tłumaczeniem symultanicznym, a w artykule Arkadiusza Badzińskiego – językoznawstwa (w szczególności zaś terminologii specjalistycznej z zakresu medycyny) z dydaktyką przekładu.

Interdyscyplinarność to również stosowanie metod obecnych w innych naukach w badaniach nad przekładem. W prezentowanym tomie publikujemy artykuły, w których zastosowano metody charakterystyczne dla nauk społecznych, jak chociażby ankieta w badaniach dotyczących tłumaczy (Dorota Gutfeld z Moniką Linke-Ratuszny) lub metody stosowane w medycynie czy psychologii (protokoły retrospektywne) w badaniu tłumaczenia symultanicznego (Ewa Gumul).

Również podnoszona przez Rektora UMK **internacjonalizacja** jest elementem obecnym przynajmniej od czterech lat w strategii Redakcji „Rocz-

nika Przekładoznawczego”. W niniejszym tomie publikujemy dwa zagraniczne artykuły – ich afiliacje w symboliczny sposób ukazują zasięg naszego czasopisma (Rosja i Hiszpania). Umożliwiamy autorom publikowanie w ich językach ojczystych lub w językach konferencyjnych, ograniczywszy zasadę druku w języku polskim wyłącznie do badaczy z afiliacją polskich uczelni. Warto nadmienić, że nawiązaliśmy kontakty z ośrodkami akademickimi innych krajów oraz z redakcjami zagranicznych czasopism o profilu przekładoznawczym. Celem tych działań jest dalszy wzrost liczby artykułów z afiliacją zagraniczną w kolejnych tomach. Angażujemy członków Rady Naukowej pisma do aktywnego współdziałania w procesie jego umiędzynarodowienia. Tym jej członkom, którzy się w tę pracę skutecznie zaangażowali, pragniemy serdecznie podziękować.

Internacjonalizacji i wzrostowi rozpoznawalności pisma poza Polską służą również zmiany w Redakcji, w tym powierzenie Ewie Kościałkowskiej-Okońskiej funkcji redaktora ds. międzynarodowych czy powołanie redaktora ds. indeksacji i współpracy z Akademicką platformą czasopism. Tym ostatnim został Filip Olkiewicz odpowiedzialny m.in. za aplikowanie do kolejnych baz danych. Do Redakcji dołączyła również nowa sekretarz – Patrycja Bobowska-Nastarzewska, a od przyszłego tomu wspierać ją będzie redaktor językowy pisma.

Jesteśmy przekonani, że znajdą Państwo wśród opublikowanych artykułów teksty warte przestudiowania, do czego serdecznie zachęcamy. W tym miejscu chcemy podziękować Autorom i Recenzentom za współtworzenie niniejszego tomu, a także zaprosić do dalszej współpracy, a Czytelnikom niezwiązanym do tej pory z „Rocznikiem Przekładoznawczym” – ją zaproponować. Należy zauważyć, że również skład Rady Naukowej pisma podlega zmianom wynikającym z realizowanej strategii działania. Badaczy dostrzegających możliwość realnego wsparcia naszych dążeń chętnie przyjmujemy do tego grona.

Monika Krajewska, Lech Zieliński